

SPF Kaprifolen Skaftö
Månadsmöte januari 2020

Januari månad har hittills inte bjudit på snö eller is, och en del beklagar detta. Men frågan är om man inte föredrar vårt milda väder i jämförelse med klimatet kring Spetsbergen. Dagens gästtalare var Göran Rydenstam, och hans ämne "Svalbard" hade lockat drygt 80 medlemmar till Kaprifolens januarimöte.

Ordförande Berit Rydberg hälsade alla hjärtligt välkomna på det nya året och passade på att informera om en del kommande evenemang, bl.a. ytterligare ett studiebesök på Astra-Zeneca i Göteborg den 23 mars. Nya medlemmen Ann Andreasson hälsades särskilt välkommen

Så var det dags för Göran Rydenstam att inta scenen.

Sista veckan i juli 2018 avreste Göran med M.S. Stockholm till den norska ögruppen i Arktis. Tolv passagerare omhändertogs av 11 besättningsmän, och resan varade i 11 dagar. Man bodde ombord hela tiden, men på dagarna företogs upptäcktsfärder runt om öarna i gummibåtar. Dessa var behändiga, i och med att man kunde komma nära klipporna och se djuren bra. Det fotograferades förstås ideligen, och Göran kunde glädja publiken med en mängd fantastiska bilder och filmer.

Det lär finnas 3000 isbjörnar på Svalbard, och vi fick se dessa stora djur på riktigt nära håll. Göran hade även filmat dem under rörelse, och de verkade förvånansvärt viga och smidiga. Att isbjörnar kan vara farliga för människor är allmänt känt, och i varje gummibåt fanns en ledare utrustad med gevär. Dessa björnar går aldrig i ide, och honorna föder sina ungar under snön.

Klimatet är hårt med mörker, ständig kyla, blåst och is, och invånarna i huvudorten Longyear består till största delen av forskare från hela världen. Växtligheten är knapp – inga träd, endast lavar och mossa, några enstaka småblommor.

Djurlivet består av några fågelarter, såsom grisslor, labb och ismås, och förutom isbjörnarna kan man se den så kallade svalbard-renen, polarräv, säl och valross. De senare är imponerande. Det som såg ut som en liten klippö i havet visade sig vid närmare anblick vara ett tjugotal enorma valrossar, alla tätt intill varandra. De vältrade sig, slogs och bråkade, men tillsammans ville de tydligen vara!

Som katedraler reser sig klippformationer runt hela ön – hisnande stiliga och respektingivande, eviga på något sätt. Man fylls av djup respekt för naturen och dess obevekliga utveckling.

Spetsbergen upptäcktes 1596 av den holländske upptäcktsresanden Willem Barents, och efter att även engelsmannen Henry Hudson besökt ögruppen blev den känd och populär som jaktmark. Valjakten dominerade, och alla var välkomna, eftersom inget land gjorde anspråk på ögruppen. Men 1920 undertecknades Spetsbergstraktaten, vilken gjorde området norskt.

I slutet av 1800-talet började man exploatera Svalbard i jakten på kol, och olika gruvbolag slog sig ner. Svensken Adolf Erik Nordenskjöld var en av pionjärerna, och än idag finner man spår efter hans företag AB Isfjorden. 1917 började man bryta kol i Sveagruvan, men arbetet avbröts efter en dramatisk brand i gruvan. Ny-Ålesundsgruvan rönste samma öde, varvid ett 30-tal arbetare omkom. Ryssar bröt tidigt kol i den s.k. Pyramiden. Idag finns bara det ryska Arktikugol och norska Gruve 7 i närheten av Longyearbyen kvar på Svalbard. I stället har flera internationella polarforskningsstationer vuxit upp, och turismen börjar bli en ordentlig inkomstkälla.

Efter att ordförande hade avtackat vår talare blev det dags för Börje Magnussons delikata landgångar med kaffe och kaka efteråt. Vårdgruppen var flink, allt serverades i rask takt, och lotteridragningen kunde ta sin början.

Agneta Bager-Josephson

